

Biblijne pojęcie miłości – *Pieśń nad Pieśniami*

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Audiobook](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

- Źródło: *Pieśń nad Pieśniami*, [w:] *Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych*, oprac. Zespół Biblistów Polskich z inicjatywy benedyktynów tynieckich, Poznań 1980, s. 747–756.

Biblijne pojęcie miłości – *Pieśń nad Pieśniami*

Pierre Auguste Renoir, *Żydowskie wesele*, 1880
Źródło: Wikimedia Commons, domena publiczna.

Czym jest *Pieśń nad Pieśniami*? Czy jest to jedynie ponadczasowa liryka erotyczna, czy także – jak twierdzą wyznawcy judaizmu – metaforyczna opowieść o relacji Boga z narodem wybranym? Co uzasadniało włączenie tego poematu do ksiąg biblijnych?

Nie wiemy, czy *Pieśń nad Pieśniami* jest dziełem starożytnej literatury izraelskiej, czy też poezji babilońskiej lub egipskiej. Powszechnie uznaje się, że jej erotyzm wywodzi się z kultury żydowskiej, ale liczne porównania i obrazy nawiązują także do miłosnych pieśni egipskich. Teologowie chrześcijańscy interpretują *Pieśń nad Pieśniami* jako alegorię miłości Chrystusa (Oblubieńca) do jego Kościoła (Oblubienicy).

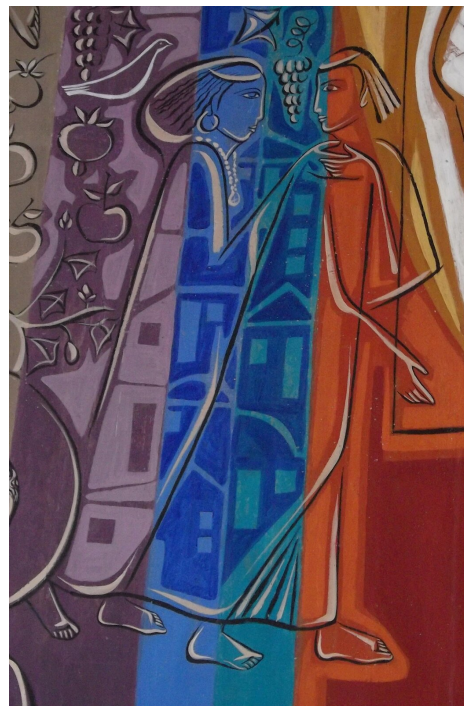
Twoje cele

- Dokonasz analizy wątku miłosnego wybranych fragmentów *Pieśni nad Pieśniami*.
- Określisz alegoryczne znaczenie *Pieśni nad Pieśniami*.
- Porównasz opisy postaci zawarte w wybranych fragmentach *Pieśni nad Pieśniami*.

Przeczytaj

Tajemnicza księga

Do dziś nie wiadomo, kto napisał *Pieśń nad Pieśniami*. Wprawdzie pierwszy werseł tego dzieła sugeruje autorstwo Salomona, ale ten władca Izraela żył w X w. p.n.e., natomiast badacze ustalili, że utwór powstał między IV a V wiekiem przed naszą erą. Wciąż toczą się dyskusje dotyczące szerszego kontekstu stworzenia dzieła – część uczonych uważa je za oryginalny wytwór kultury żydowskiej, inni dostrzegają podobieństwa *Pieśni nad Pieśniami* z poezją babilońską czy egipską. W judaizmie *Pieśń nad pieśniami* należy do tak zwanych Megilot (Zwojów) – pięciu ksiąg odczytywanych podczas pięciu najważniejszych świąt żydowskich. Czytana jest w trakcie przypadającego na wiosnę święta Pesach (Paschy).

Wykonany przez brazylijskiego artystę Cláudio Pastro fresk przedstawia scenę z *Pieśni nad Pieśniami* (dzieło zdobi benedyktyński klasztor w Petrópolis w Brazylii)

Źródło: Cláudio Pastro, dostępny w internecie: [commons.wikimedia](https://commons.wikimedia.org/), licencja: CC BY-SA 3.0.

Interpretacja dosłowna *Pieśni nad Pieśniami*

Kim są główni bohaterowie *Pieśni nad Pieśniami*, czyli Oblubieniec i Oblubienica? Dla niektórych badaczy Biblii oczywisty jest pierwotnie świecki charakter dzieła. Całość (6 pieśni złożonych łącznie z niemal 120 wersetów) składa się z dialogów i monologów obu postaci, uzupełnianych wypowiedziami chórów. Fabuła jest prosta: półspiąca Oblubienica oczekuje ukochanego, wychwala jego urodę i przywołuje go do siebie. Oblubieniec, również wyrażający zachwyt nad piękną wybranką, przybywa do jej domu, lecz wówczas dochodzi do nieporozumienia – panna przekomarzając się, wyznaje, że już rozebrała się do snu i umyła. Oblubieniec rozumie to jako odmowę

dłuższego spotkania i się oddała. Od tej chwili Oblubienica poszukuje na ulicach nocnego miasta urodziwego Oblubieńca, on zaś nie ustaje w podziwie nad doskonałością jej ciała.

Już w starożytnym Izraelu doceniano artyzm pieśni. O znaczeniu utworu świadczy nawet jego tytuł. W języku hebrajskim przymiotniki stopniuje się w odmienny sposób niż w polszczyźnie, używając m.in. konstrukcji z przyimkiem „nad”, np. „król nad królami” to największy z królów – analogicznie: „pieśń nad pieśniami” to najwspanialsza z pieśni.

Treść dzieła wskazuje na jego erotyczny charakter. Do najczęściej przywoływanych hipotez dotyczących genezy utworu należy ta, która łączy ją z uroczystościami zaślubin. Tę koncepcję potwierdzają główny temat utworu oraz obecne w nim słownictwo. Wskazują one na możliwość wykonywania pieśni w trakcie obrzędów weselnych. Nie wszyscy badacze zgadzają się jednak z takim wyjaśnieniem pochodzenia *Pieśni nad Pieśniami*, ponieważ jej związek ze znanymi rytuałami zaślubin wydaje się stosunkowo luźny.

Interpretacje alegoryczne *Pieśni nad Pieśniami*

XIV-wieczna żydowska obrączka ślubna
Źródło: Wikimedia Commons, domena publiczna.

Pieśń należy do ksiąg szczególnie często przywoływanych w trakcie liturgii (nie tylko ślubnej). Dostrzega się [alegoryczny](#) charakter utworu, pozwalający na różnorodne, lecz zgodne z wymową całej Biblii interpretacje. Potwierdzałyby one obecne w wielu innych księgach Starego i Nowego Testamentu zapewnienia o Bożej miłości. Dla wyznawców [judaizmu](#) historia Oblubieńca i Oblubienicy jest metaforyczną opowieścią o związku Stwórcy z narodem wybranym albo o relacji między Izraelem a oczekiwanym

Mesjaszem. Takie rozumienie poematu lirycznego w pełni uzasadniało jego obecność w Biblii, a prawdopodobne autorstwo Salomona stanowiło tu kolejny argument. W teologii chrześcijańskiej nie podawano w wątpliwość tego, że *Pieśń nad Pieśniami* to księga natchniona; sygnalizowano jedynie niebezpieczeństwo: niewprawny [egzegeta](#) mógłby źle zrozumieć jej sens (np. jako [historię erotyczną](#)). W interpretacji dzieła wskazywano, że Oblubieniec miałby symbolizować Boga kochającego Oblubienicę – ludzkość albo ludzką duszę, Chrystusa pragnącego połączyć się z Kościołem albo też Stwórcę, który wybrał Maryję na swą Oblubienicę.

” *Pieśń nad Pieśniami*

[fragmenty]

(PnP 1, 2-7)

Oblubienica:

2 Bo miłość twa przedniejsza od
wina.

3 Woń twych pachnideł słodka,
olejek rozlany – imię twe,
dlatego miłują cię dziewczęta.

4 Pociągnij mnie za sobą!

Pobiegnijmy!

Wprowadź mnie, królu, w twe komnaty!

Cieszyć się będziemy i weselić tobą,
i sławić twą miłość nad wino;

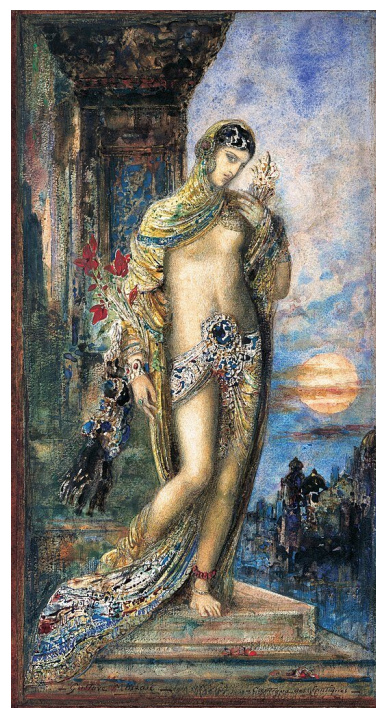
[jakże] słusznie cię miłują!

5 Śniada jestem, lecz piękna,

córki jerozolimskie,

jak namioty Kedaru,

jak zasłony Szalma.

Gustave Moreau, *Pieśń nad pieśniami*, 1893

Źródło: Wikimedia Commons, domena publiczna.

6 Nie patrzcie na mnie, żem śniada,
że mnie spaliło słońce.

Synowie mej matki rozgniewali się na mnie,
postawili mnie na straży winnic:
a ja mej własnej winnicy nie ustrzegłam.

7 O ty, którego miłuje dusza moja,
wskaż mi, gdzie pasiesz swe stada,
gdzie dajesz im spocząć w południe,
abym się nie błąkała
wśród stad twych towarzyszy.

[...]

(PnP 2, 3-6)

3 Jak jabłoń wśród drzew leśnych,
tak ukochany mój wśród młodzieńców.
W upragnionym jego cieniu usiadłam,
a owoc jego słodki memu podniebieniu.

4 Wprowadził mnie do domu wina,
i sztandarem jego nade mną jest miłość.

5 Posilcie mnie plackami z rodzynek,
wzmocnijcie mnie jabłkami,
bo chora jestem z miłości.

6 Lewa jego ręka pod głowę moją,
a prawica jego obejmuje mnie.

[...]

(PnP 3, 1-4)

1 Na łożu mym nocą szukałam
umiłowanego mej duszy,
szukałam go, lecz nie znalazłam.

2 „Wstanę, po mieście chodzić będę,
wśród ulic i placów,
szukać będę ukochanego mej duszy”.
Szukałam go, lecz nie znalazłam.

3 Spotkali mnie strażnicy, którzy obchodzą miasto.
„Czyście widzieli miłego duszy mej?”

4 Zaledwie ich minęłam,
znalazłam umiłowanego mej duszy,
pochwyciłam go i nie puszczę,
aż go wprowadzę do domu mej matki,
do komnaty mej rodzicielki.

[...]

(PnP 7, 11-14)

11 Jam miłego mego
i ku mnie zwraca się jego pożądanie.

12 Pójdź, mój miły, powędrujemy w pola,
nocujmy po wioskach!

13 O świcie pospieszmy do winnic,
zobaczyć, czy kwitnie winorośl,
czy pączki otwarły się,
czy w kwieciu są już granaty:
tam ci dam miłość moją.

14 Mandragory sieją woń,
nad drzwiami naszymi wszelki owoc wyborny,

świeży i zeszłoroczny
dla ciebie, miły mój, chowałam.

[...]

(PnP 8, 6-7)

6 Połóż mię jak pieczęć na twoim sercu,
jak pieczęć na twoim ramieniu,
bo jak śmierć potężna jest miłość,
a zazdrość jej nieprzejednana jak Szeol,
żar jej to żar ognia,
płomień Pański.

7 Wody wielkie nie zdołają ugasić miłości,
nie zatopią jej rzeki.
Jeśli by kto oddał za miłość całe bogactwo swego domu,
pogardzą nim tylko.

(PnP 4, 1-15)

Oblubieniec:

1 O jak piękna jesteś, przyjaciółko moja,
jakże piękna!

Oczy twe jak gołębice
za twoją zasłoną.

Włosy twe jak stado kóz
falujące na górach Gileadu.

2 Zęby twe jak stado owiec strzyżonych,
gdy wychodzą z kąpieli:

każda z nich ma bliźniaczą,
nie brak żadnej.

3 Jak wstążeczka purpury wargi twe
i usta twe pełne wdzięku.

Jak okrawek granatu skroń twoja
za twoją zasłoną.

4 Szyja twoja jak wieża Dawida,
warownie zbudowana;
tysiąc tarcz na niej zawieszono,
wszystką broń walecznych.

5 Piersi twe jak dwoje kozłat,
bliźniąt gazeli,
co pasą się pośród lilii.

6 Nim wiatr wieczorny powieje
i znikną cienie,
pójdę ku górze mirry,
ku pagórkowi kadzidła.

7 Cała piękna jesteś, przyjaciółko moja,
i nie ma w tobie skazy.

8 Z Libanu przyjdź, oblubienico,
z Libanu przyjdź i zbliż się!

Zstąp ze szczytu Amany,
z wierzchołka Seniru i Hermonu,
z jaskiń lwów,
z gór lampartów.

9 Oczarowałaś me serce, siostró ma, oblubienico,
oczarowałaś me serce
jednym spojrzeniem twych oczu,
jednym paciorkiem twych naszyjników.

10 Jak piękna jest miłość twoja,

siostró ma, oblubienico,
o ileż słodsza jest miłość twoja od wina,
a zapach olejków twych nad wszystkie balsamy!

11 Miodem najświeższym ociekają wargi twe, oblubienico,
miód i mleko pod twoim językiem,
a zapach twoich szat
jak woń Libanu.

12 Ogrodem zamkniętym jesteś, siostró ma, oblubienico,
ogrodem zamkniętym, źródłem zapieczętowanym.

13 Pędy twe - granatów gaj,
z owocem wybornym kwiaty henny i nardu:

14 nard i szafran, wonna trzcina i cynamon,
i wszelkie drzewa żywiczne,
mirra i aloes, i wszystkie najprzedniejsze balsamy.

15 [Tyś] źródłem mego ogrodu, zdrojem wód żywych
spływających z Libanu.

Źródło: *Pieśń nad Pieśniami*, [w:] *Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych*, oprac. Zespół Biblistów Polskich z inicjatywy benedyktynów tynieckich, Poznań 1980, s. 747–756.

Słownik

alegoria

(gr. *allēgoréo* – mówię w przenośni, obrazowo) – postać, idea lub wydarzenie, które poza dosłownym sensem mają również stałe i umowne znaczenie przenośne, w przeciwieństwie do symbolu, przesłanie alegorii jest zazwyczaj jednoznaczne. Odczytanie znaczenia alegorycznego wymaga pewnej erudycji wychodzącej poza prostą znajomość języka, np. kobieta z wagą i przepaską na oczach jest alegorią sprawiedliwości

egzegeza

(stgr. *exēgēsis* – wyjaśnienie) – sztuka wyjaśniania prawd ukrytych w utworze, filologiczne objaśnianie tekstu

erotyk

(gr. *erotikós* – miłosny) – utwór liryczny podejmujący tematykę miłosną

judaizm

(łac. *iudaicus* – żydowski) – religia monoteistyczna, jedna z najstarszych religii świata, wyznawana głównie przez Żydów, traktowana przez nich jako religia narodowa. Opiera się na wierze: w jednego Boga, w nagrodę i karę po śmierci, w przyjscie Mesjasza, w posłannictwo Izraela jako narodu wybranego

Audiobook

Polecenie 1

Wysłuchaj audiobooka. Napisz krótką notatkę, w której przedstawisz kolejność omawianych obrzędów oraz ich uczestników.

Polecenie 2

Co wiąże ślub w kulturze żydowskiej z *Pieśnią nad Pieśniami*? Podaj 3 argumenty na podstawie wysłuchanego nagrania.

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Zaznacz prawidłowe sformułowania w tekście.

Już tytuł *Pieśń nad Pieśniami* sygnalizuje jej doskonałość / świeckość / religijność / obszerność. Treść opowiada o spotkaniu Oblubieńca i Oblubienicy w domu młodej kobiety / w domu młodego mężczyzny / w świątyni / w ogrodach pod Jerozolimą / w pałacu władcy Izraela. Do spotkania nie dochodzi z powodu nieporozumienia / spóźnienia się Oblubieńca / nieobecności Oblubienicy / zakazu rodziców / nieodnalezienia domu Oblubienicy przez Oblubieńca. W związku z tym Oblubienica wyrusza na poszukiwania Oblubieńca / zrywa znajomość z Oblubieńcem / uznaje, że tak chciał Bóg / uznaje, że Oblubieniec wybrał inną kobietę, natomiast Oblubieniec wciąż wychwala urodę wybranki / wyrusza na poszukiwania Oblubienicy / zrywa znajomość z Oblubienicą / uznaje, że tak chciał Bóg / uznaje, że Oblubienica wybrała innego mężczyznę.

Ćwiczenie 2

Nazwij uczucia i emocje, które towarzyszą Oblubienicy i Oblubieńcowi.

Ćwiczenie 3

Wskaż zdania prawdziwe.

- *Pieśń nad Pieśniami* jest często wykorzystywana w liturgii w Kościele katolickim.
- Autorem *Pieśni nad Pieśniami* jest biblijny król Salomon.
- Treść pieśni wskazuje na jej miłosny, erotyczny charakter.
- Pieśń nie ma znaczeń metaforycznych; można ją odczytywać tylko dosłownie.
- Figura Oblubieńca może odnosić się do postaci Boga.

Ćwiczenie 4

Pieśń nad Pieśniami można odczytywać niedosłownie. Połącz w pary wyrazy, które nadają alegoryczny sens poematowi.

judaizm, chrześcijaństwo

	Oblubieniec	Oblubienica
judaizm		
chrześcijaństwo		

Ćwiczenie 5

Pieśń nad Pieśniami bywa określana jako poemat liryczny. Udowodnij, że można ją zakwalifikować do liryki bezpośredniej.

Ćwiczenie 6

Jaki środek stylistyczny dominuje we wszystkich przywołanych poniżej fragmentach *Pieśni nad Pieśniami* i jaką funkcję w nich pełni?

” *Pieśń nad Pieśniami*

[fragmenty]

(PnP 1, 5)

5 Śniada jestem, lecz piękna,
córki jerozolimskie,
jak namioty Kedaru,
jak zastony Szalma.

(PnP 2, 3)

3 Jak jabłoń wśród drzew leśnych,
tak ukochany mój wśród młodzieńców.
W upragnionym jego cieniu usiadłam,
a owoc jego słodki memu podniebieniu.

(PnP 4, 1-5; 4, 11)

1 O jak piękna jesteś, przyjaciółko moja,
jakże piękna!

Oczy twe jak gołębice
za twoją zastoną.

Włosy twe jak stado kóz
falujące na górach Gileadu.

2 Zęby twe jak stado owiec strzyżonych,

gdy wychodzą z kąpieli:
każda z nich ma bliźniaczą,
nie brak żadnej.

3 Jak wstążeczka purpury wargi twe
i usta twe pełne wdzięku.

Jak okrawek granatu skroń twoja
za twoją zastoną.

4 Szyja twoja jak wieża Dawida,
warownie zbudowana;
tysiąc tarcz na niej zawieszono,
wszystką broń walecznych.

5 Piersi twe jak dwoje koźląt,
bliźnięt gazeli,
co pasą się pośród lilii.

[...]

11 Miodem najświeższym ociekają wargi twe, oblubienico,
miód i mleko pod twoim językiem,
a zapach twoich szat
jak woń Libanu.

(PnP 8, 6)

6 Połóż mię jak pieczęć na twoim sercu,
jak pieczęć na twoim ramieniu,
bo jak śmierć potężna jest miłość,
a zazdrość jej nieprzejednana jak Szeol,
żar jej to żar ognia,
płomień Pański.

Ćwiczenie 7

Czy Oblubienica i Oblubieniec są pewni tego, że ich miłość jest odwzajemniona?
Odpowiedz, przywołując w uzasadnieniu odpowiednie cytaty.

Ćwiczenie 8

Przyjrzyj się kolejności wskazywanych przez Oblubieńca przymiotów ciała Oblubienicy.
Od czego zależy ta kolejność?

Ćwiczenie 9

W monologu Oblubienicy można znaleźć sentencje dotyczące miłości. Wyjaśnij ich sens oraz napisz, czy się z nimi zgadzasz. Wypowiedź powinna się składać co najmniej ze 100 słów.

” *Pieśń nad Pieśniami*

[fragment]

(PnP 8, 6-7)

6 [...]

bo jak śmierć potężna jest miłość,
a zazdrość jej nieprzejednana jak Szeol,
żar jej to żar ognia,
płomień Pański.

7 Wody wielkie nie zdołają ugasić miłości,
nie zatopią jej rzeki.

Jeśliby kto oddał za miłość całe bogactwo swego domu,
pogardzą nim tylko.

Dla nauczyciela

Autor: Joanna Oparek

Przedmiot: Język polski

Temat: Biblijne pojęcie miłości – *Pieśń nad Pieśniami*

Grupa docelowa:

III etap edukacyjny, liceum ogólnokształcące, technikum, zakres podstawowy

Podstawa programowa:

Zakres podstawowy

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

1) rozumie podstawy periodyzacji literatury, sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach: starożytność, średniowiecze, renesans, barok, oświecenie, romantyzm, pozytywizm, Młoda Polska, dwudziestolecie międzywojenne, literatura wojny i okupacji, literatura lat 1945–1989 krajowa i emigracyjna, literatura po 1989 r.;

3) rozróżnia gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej oraz epos, odę, tragedię antyczną, psalm, kronikę, satyrę, sielankę, balladę, dramat romantyczny, powieść poetycką, a także odmiany powieści i dramatu, wymienia ich podstawowe cechy gatunkowe;

4) rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz środki znaczeniowe: oksymoron, peryfrazę, eufonię, hiperbolę; leksykalne, w tym frazeologizmy; składniowe: antytezę, paralelizm, wyliczenie, epiforę, elipsę; wersyfikacyjne, w tym przerzutnię; określa ich funkcje;

5) interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego;

8) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe;

10) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej; interpretuje je i wartościuje;

11) rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje podstawowe motywy i toposy oraz dostrzega żywotność motywów biblijnych i antycznych w utworach literackich; określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych;

14) przedstawia propozycję interpretacji utworu, wskazuje w tekście miejsca, które mogą stanowić argumenty na poparcie jego propozycji interpretacyjnej;

15) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, szczególnie kontekst historycznoliteracki, historyczny, polityczny, kulturowy, filozoficzny, biograficzny, mitologiczny, biblijny, egzystencjalny;

II. Kształcenie językowe.

2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:

1) rozróżnia pojęcie stylu i stylizacji, rozumie ich znaczenie w tekście;

6) rozpoznaje rodzaje stylizacji (archaizacja, dialektyzacja, kolokwializacja, stylizacja środowiskowa, biblijna, mitologiczna itp.) oraz określa ich funkcje w tekście;

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Elementy retoryki. Uczeń:

1) formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych;

7) odróżnia dyskusję od sporu i kłótni;

2. Mówienie i pisanie. Uczeń:

1) zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie;

4) zgodnie z normami formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji;

6) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, referat, szkic interpretacyjny, szkic krytyczny, definicja, hasło encyklopedyczne, notatka syntetyzująca;

12) wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym, dokonuje korekty tekstu własnego, stosuje kryteria poprawności językowej.

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;

- kompetencje w zakresie wielojęzyczności;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje obywatelskie;
- kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej.

Cele operacyjne. Uczeń:

- interpretuje *Pieśń nad Pieśniami*;
- uzasadnia, który obraz jest dobrą ilustracją treści *Pieśni nad Pieśniami*;
- bierze udział w dyskusji na temat tego, czy *Pieśń nad Pieśniami* różni się od pozostałych ksiąg Starego Testamentu;
- redaguje wypowiedź, w której wyjaśnia sens wybranych sentencji.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm;
- konektywizm.

Metody i techniki nauczania:

- ćwiczeń przedmiotowych;
- z użyciem komputera;
- rozmowa kierowana;
- debata Oksfordzka.

Formy pracy:

- praca indywidualna;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami, słuchawkami i dostępem do internetu;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda.

Przebieg lekcji

Przed lekcją:

1. Nauczyciel prezentuje obraz *Oblubienica*, należącego do grupy prerafaelitów malarza Dantego Gabriela Rossettiego, namalowany w latach 1865–1866 (artysta przedstawił Oblubienicę, bohaterkę *Pieśni nad Pieśniami* w chwili, w której po raz pierwszy

odsłania twarz przed Oblubieńcem.) Nauczyciel może też przywołać zbiór dwunastu grafik *Pieśń nad pieśniami* Salvadora Dalego z 1971 r.

2. Nauczyciel proponuje grupowe czytanie utworu – rozdaje uczniom wydruki – fragmenty *Pieśni nad Pieśniami*. Chętni uczniowie dzielą się partiami tekstu i przygotowują czytanie dzieła z elementami aktorskiej interpretacji.

Faza wprowadzająca:

1. Nauczyciel wyświetla temat *Biblijne pojęcie miłości – „Pieśń nad Pieśniami”* i udostępnia uczniom e-materiał.
2. Nauczyciel ustala z uczniami kryteria sukcesu.
3. Czytanie aktorskie uczniów – w podziale na partie.
4. Nauczyciel prosi uczniów, aby zastanowili się, które z dzieł malarskich prezentowanych wcześniej jest dla nich najlepszą ilustracją *Pieśni nad Pieśniami*. Każda osoba indywidualnie zapisuje w zeszycie krótkie uzasadnienie swojego wyboru.

Faza realizacyjna:

1. Uczniowie zapoznają się z materiałem w sekcji „Przeczytaj”.
2. Nauczyciel zadaje pytania sprawdzające dosłowne rozumienie tekstu i naprowadzające na jego interpretację, np. *Kim jest postać mówiąca? Do kogo się zwraca? Jaki jest nastrój utworu?*
3. **Interpretacja tekstu.** Nauczyciel podkreśla, że dla wyznawców judaizmu historia Oblubienca i Oblubienicy jest metaforyczną opowieścią o związku Stwórcy z narodem wybranym albo o relacji między Izraelem a oczekiwanym Mesjaszem. Prosi uczniów o sformułowanie argumentów potwierdzających taką interpretację. Uczniowie przedstawiają swoje tezy interpretacyjne na forum, a następnie dyskutują nad sposobem odczytania utworu.
4. **Praca z multimediami.** Uczniowie zapoznają się z treścią sekcji „Audiobook”.
5. Uczniowie dzielą się na 2 grupy. Podczas gdy jedna wykonuje polecenie 1, grupa druga wykonuje polecenie 2. Po zakończeniu pracy przedstawiciele zespołów prezentują wyniki swojej pracy.
6. Uczniowie przechodzą do sekcji „Sprawdź się” – wykonują indywidualnie ćwiczenia 1, 2, 3, 4, 5. Wybrany uczeń prezentuje argumentację z ćwiczenia 5.
7. Uczniowie wykonują ćwiczenia 6, 7, 8. Wybrane osoby prezentują pracę na forum, inni komentują,
8. **Dyskusja oksfordzka.** Badacze *Pieśni nad Pieśniami* podkreślają, że różni się ona od pozostałych ksiąg Starego Testamentu, gdyż stawia kobietę na równi z mężczyzną. Czy po lekturze fragmentów pieśni zgadzasz się z tą opinią? – uczniowie dzielą się na przeciwników i obrońców tezy. Nauczyciel występuje w roli marszałka.

Faza podsumowująca:

1. Nauczyciel prosi uczniów o wypowiedź na temat tego, w jaki sposób *Pieśń nad Pieśniami* kreśli obraz jedności małżeńskiej. Nauczyciel podsumowuje wypowiedzi uczniów.
2. Nauczyciel zadaje pytania podsumowujące: *Czym jest „Pieśń nad Pieśniami”?* Czy jest to jedynie ponadczasowa liryka erotyczna, czy także metaforyczna opowieść o relacji Boga z narodem wybranym, jak twierdzi judaizm? Co uzasadniało włączenie tego poematu do ksiąg biblijnych? Jaka jest historia powstania utworu?. Chętne osoby udzielają odpowiedzi, a nauczyciel koryguje ewentualne błędy.

Praca domowa:

1. Odszukaj w różnych źródłach informacje na temat znaczenia *Pieśni nad Pieśniami* w poezji, sztuce, muzyce. Przedstaw swoje ustalenia w formie pisemnej.
2. W monologu Oblubienicy znaleźć można sentencje dotyczące miłości. Wyjaśnij ich sens oraz napisz, czy się z nimi zgadzasz. Wypowiedź powinna się składać co najmniej ze 100 słów.

Materiały pomocnicze:

- Witold Tyloch, *Dzieje ksiąg Starego Testamentu. Szkice z krytyki biblijnej*, Warszawa: Książka i Wiedza, 1981.
- Józef Kudasiewicz, *Biblia, historia, nauka*, Wydawnictwo Znak, Kraków 1986.
- Fabiani Bożena, *Biblia w malarstwie*, Warszawa 2017.

Wskazówki metodyczne

- Uczniowie mogą przed lekcją zapoznać się z multimediami z sekcji „Audiobook”, aby aktywnie uczestniczyć w zajęciach i pogłębiać swoją wiedzę.